

ГИМНАЗИЈА
СМЈЕР: ОПШТИ, ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ, РАЧУНАРСКО-ИНФОРМАТИЧКИ
ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК (факултативни програм за трећи страни језик)

Годишњи број часова: 72

Седмични број часова: 2

СВРХА НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА

Сврха наставе италијанског језика је да ученицима омогући развој комуникативних способности на том језику, али и да допринесе њиховом општем интелектуалном развоју. Кроз усвајање језичких вјештина и способности, ученици се уједно упознају са културом и начином живота народа чији језик изучавају, што обogaђује њихово разумијевање и поштовање различитости.

ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

Настава италијанског језика доприноси развоју основне комуникативне компетенције А1 нивоа на италијанском језику. У овом процесу, развијају се радне навике, одговорност, самопоуздање, креативност, као и већи степен аутономије и технике самосталног учења. Учење италијанског језика такође доприноси развоју хармоничне личности ученика, ширењу сазнања из опште културе, те развоју моралних и естетских вриједности. Кроз наставу италијанског језика ученик се упознаје са културом и начином живота Италије, у циљу развијања толеранције и уважавања различитости.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

Учење италијанског језика подразумијева развијање способности за ефикасну комуникацију у усменом и писменом изражавању у различитим свакодневним ситуацијама, развијање разумијевања писаног и усменог израза, као и упознавање са културолошким, друштвеним и историјским аспектима италијанског говорног подручја. Циљ је оспособити ученика да користи италијански језик самостално, тачно и прикладно, у складу са нивоом знања и контекстом, при чему се подстиче развој језичких вјештина (слушање, говор, читање и писање), као и развој интеркултуралне компетенције, која доприноси бољем разумијевању и уважавању различитости.

НАСТАВНЕ ТЕМЕ:

- 1. Benvenuti**
- 2. Famiglia e amici**
- 3. Scuola e lavoro**
- 4. Tempo libero**
- 5. Casa/Appartamento**
- 6. Comunicazione oggi**
- 7. Come hai passato il fine settimana/le vacanze?**

Предложене теме су обавезни дио Наставног плана и програма, али немају обавезујући карактер у погледу њиховог редослиједа. Наставник ће приликом планирања и припремања за наставни процес, узимајући у обзир факторе попут нивоа постигнућа ученика, нивоа сложености наставне теме и слично, одредити број часова који је потребан за реализацију појединачних исхода сваке теме.

Наставна тема: Benvenuti			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - чита и правилно изговара ријечи; - препознаје, преводи, дефинише и објашњава вокабулар који се односи на поздраве, представљање и лични опис у кратким писаним и усменим текстовима; - употребљава комуникативне формуле за поздрављање у неформалном и формалном контексту; - употребљава комуникативне формуле за представљање (име, године, поријекло и сл.); - описује себе и друге користећи једноставне реченице са елементарним информацијама о имену, годишту, поријеклу, члановима породице; - примјењује усвојени вокабулар и комуникативне формуле у новим комуникативним контекстима.	Ученик ће да: - слуша, изговара и пише ријечи и кратке реченице; - чита, слуша и преводи реченице и кратке писане и усмене текстове на тему поздрава, представљања, поријекла и сл; - одређује значење ријечи и израза повезујући их са фотографијама, илустрацијама или дефиницијама на италијанском језику; - одређује значење нових ријечи и израза унутар усмених и писаних текстова на основу контекста; - реконструише кратке дијалоге повезујући питања и одговоре; - инкорпорира одговарајући вокабулар или граматичке елементе у табеле/укрштенице/празнине унутар реченица и текстова; - припрема и репродукује дијалоге у пару; - преузима задате улоге и	Предмет: Српски језик и књижевност Латински језик	Тема: Комуникација и језик Фонетика и фонологија Језичка култура Писмо и изговор Врсте ријеч

	игра их у симулираним и комуникативним ситуацијама (нпр. упознавање са страним ученицима на размјени; представљање себе на размјени у Италији итд.); - рјешава контролну листу у циљу самовредновања.		
--	--	--	--

Наставна тема: Famiglia e amici			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - препознаје, преводи, дефинише и објашњава вокабулар који се односи на дијелове тијела, физички изглед и карактер особе; - именује и представља чланове породице, пријатеље, познанике и сл; - описује физички изглед и карактер особа користећи одговарајући језички оквир и структуре, нпр. <i>Anna è una ragazza simpatica, ma molto timida. Lei ha i capelli lunghi e ricci e gli occhi verdi.</i>;	Ученик ће да: - слуша и/или чита текстове на задату тему; - препознаје и повезује нове ријечи са њиховим дефиницијама или илустрацијама; - идентификује и објашњава значење нових ријечи и израза унутар усмених и писаних текстова на основу контекста; - одговара на питања на основу усменог писаног, или видео инпута; - формулише биљешке и	Предмет: Српски језик и књижевност Латински језик Енглески језик Рачунарство и информатика	Тема: Комуникација и језик Језичка култура Врсте ријечи Конјугације Young people Family Leisure activities Интернет, комуникационе технологије и сигурност на

- поставља и/или одговара на једноставна питања о физичком изгледу и/или карактеру; - преводи кратки писани инпут на дату тему; - анализира и резимира краћи тематски писани, усмени или визуелни инпут (нпр. упоређује физичке карактеристике двије особе са фотографије и сл.); - препознаје разлику између формалног и неформалног начина обраћања; - примјењује усвојени вокабулар и комуникативне формуле у новим комуникативним контекстима; - примјењује одговарајући језички регистар у складу са датим комуникативним контекстом (нпр. разговор са комшијом, наставником, пријатељем).	креира кратко излагање (у излагању нпр. представља чланове своје породице, уједно их описујући и износећи став с ким од њих се најбоље слаже); - преузима задате улоге и игра их у симулираним комуникативним ситуацијама (нпр. описује новог ученика другу који тај дан није био у школи и сл.); - инкорпорира одговарајући вокабулар и/или граматичке елементе у табеле/укрштенице/ празнине унутар реченица и текстова; - саставља, креира и/или учествује у квизу (нпр. квиз <i>Chi è il personaggio misterioso?</i>, у којем на основу писаног инпута на картици или презентацији ученик погађа идентитет друга из разреда или једне од особа на презентацији); - осмишљава, креира и/или учествује у (<i>on line</i>) квизу са питањим која се односе на дату тему (<i>parti del corpo, aspetto fisico</i>,		интернету
--	---	--	-----------

	<i>carattere</i>); - сам или у пару/групи креира презентацију са сликама чланова своје породице коју описује; - сам или у групи/пару израђује постер са дијеловима тијела, придјевима и карактеристичним конструкцијама; - рјешава контролну листу у циљу (само)вредновања;		
--	---	--	--

Наставна тема: Scuola e lavoro			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - препознаје, преводи, дефинише и класификује основни вокабулар који се односи на школске предмете (<i>materia, aula, classe, insegnante, docente, lavagna ecc.</i>); - опише свој школски распоред користећи једноставне реченице нпр. <i>Oggi abbiamo</i>	Ученик ће да: - слуша и/или чита и/или преводи текстове на задату тему; - препознаје и повезује нове ријечи са њиховим дефиницијама или илустрацијама; - идентификује и објашњава значење нових ријечи и израза унутар усмених и писаних	Предмет: Српски језик и књижевност Латински језик Енглески језик Рачунарство и информатика	Тема: Компаративни осврт на граматичке елементе и комуникативне структуре у датим језичким системима;

<i>scienze e matematica;</i> - препознаје, наброји и класификује врсте школских установа, поредећи свој школски систем у односу на Италију; - препознаје, преводи, дефинише и класификује основни вокабулар који се односи на занимања, радна мјеста, радно вријеме и неопходни алат (нпр. <i>insegnante, scuola, classe, lavagna</i>); - препознаје и преводи кратке писане и/или усмене инпуте у датом контексту, идентификујући кључне лексичко-граматичке конструкције (нпр. <i>faccio il medico...</i>, <i>sono (un) insegnante...</i>) примјењујући их потом у новом комуникативном контексту; - поставља и/или одговара на једноставна питања која се односе на школу, распоред часова или занимања; - примијени дати вокабулар за кратак опис (нпр. занимања својих чланова породице); - анализира и резимира краћи тематски писани, усмени или	текстова на основу контекста; - одговара на питања на основу усменог, писаног или видео инпута; - на основу аудио или видео инпута препознаје и идентификује професију или наставни предмет; - формулише биљешке и креира кратко излагање у коме представља занимања чланова своје породице, уједно формулишући свој став о њима на основу фактора попут радног времена, тежине посла и сл; - преузима задате улоге и игра их у симулираним комуникативним ситуацијама (нпр. дискусија о омиљеном наставном предмету у којој подупире и аргументује свој избор и/или. образлаже избор своје будуће професије); - инкорпорира одговарајући вокабулар и/или граматичке елементе у табеле/укрштенице/ празнине унутар реченица		
---	--	--	--

визуелни инпут (нпр. упоређује двије професије или два наставна предмета и сл.); - аргументује ставове у дискусијама на задате теме (нпр. <i>La mia professione ideale è perchè..../La mia materia preferita è.. perchè....</i>)	и текстова; - припрема и репродукује дијалоге у пару, одговарајући на питања (<i>Che lavoro fai? Faccio il medico. Dove lavori? Lavoro in ospedale. Ti piace il tuo lavoro? Sì, Mi piace tanto, anche se è tanto impegnativo</i>); - пише кратке тематске саставе (нпр. <i>Da grande vorrei fare</i>); - сам или у пару/групи креира презентацију (нпр. са сликама чланова своје породице и њихових професија); - саставља, креира и/или учествује у квизу (нпр. квиз <i>Indovina la professione!</i> у којем на основу писаног или видео инпута идентификује мистериозно занимање; - сам или у групи/пару израђује постер са најзанимљивијим професијама, аргументујући свој избор; - креира и/или рјешава (<i>on line</i>) квиз са питањима која се односе на		
--	---	--	--

	занимања или наставне предмете; - самостално или у пару/групи израђује остале облике пројектних задатака (нпр. мини стрип, <i>memory</i> игру и сл.); - рјешава контролну листу у циљу (само)вредновања;		
--	--	--	--

Наставна тема: <i>Tempo libero</i>			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - препознаје, преводи, дефинише и објашњава вокабулар који се односи на типичне активности слободног времена у писаним и усменим текстовима; - препознаје, преводи, дефинише и објашњава вокабулар који се односи на свакодневне обавезе и активности у писаним и усменим текстовима; - издваја основне информације из кратких усмених и писаних текстова о типичним активностима слободног	Ученик ће да: - чита и слуша писане и усмене текстове на тему слободног времена и свакодневних активности и обавеза; - одређује значење ријечи и израза повезујући их са фотографијама, илустрацијама или дефиницијама на италијанском језику; - одређује значење нових ријечи и израза унутар усмених и писаних текстова на основу	Предмет: Српски језик и књижевност Историја Музичка култура	Тема: Комуникација и језик Фонетика и фонологија Хуманизам и ренесанса Стари вијек Увод у музику Музика у друштву Музика ренесансе Музика барока и рококоа

времена у Италији; - описује како проводи слободно вријеме, структуришући кратка усмена излагања и/или кратке писмене саставе; - описује свакодневне обавезе, структуришући кратка усмена излагања и/или кратке писмене саставе; - саставља мејл у којем описује како проводи слободно вријеме, користећи адекватне поздравне формуле за отварање и затварање мејла (нпр. <i>Cara Anna...A presto</i>); - примјењује усвојени вокабулар и комуникативне формуле у новим комуникативним контекстима; - употребљава комуникативне формуле за исказивање преференција и укуса (нпр. <i>Mi piace/Non mi piace; Preferisco/Trovo interessante/Secondo me è interessante</i>); - употребљава комуникативне формуле за исказивање позива у неформалној интеракцији (нпр. <i>Vieni.../Vuoi venire.../Ti va di venire.../Perché non vieni...</i>);	контекста; - на основу одговарајућег писаног и усменог инпута одређује тачност/нетачност тврдњи о активностима слободног времена и свакодневних обавеза или даје слободне одговоре; - инкорпорира одговарајући вокабулар или граматичке елементе у табеле/укрштенице/празнине унутар реченица и текстова; - повезује у смисаону цјелину измијешане фрагменте текста; - преузима задате улоге и игра их у симулираним комуникативним ситуацијама у пару или групи (нпр. дијалог између новинара и познате личности на тему слободног времена); - израђује пројектне задатке самостално или у пару/групи (нпр. израђује мини стрип, плакат, презентацију, план активности за викенд);	Ликовна умјетност Латински језик Географија Рачунарство и информатика ВРОЗ	Општи појмови у ликовној умјетности Конјугације Атмосфера Интернет, комуникационе технологије и сигурност на интернету Култура и слободно вријеме Здрави животни стилови
---	--	---	--

- употребљава комуникативне формуле за прихватање позива у неформалној интеракцији (нпр. <i>Sì grazie/Sì certo/Perché no/D'accordo/Va bene/Perfetto/Ottima idea/Non vedo l'ora/Volentieri</i>); - употребљава комуникативне формуле за одбијање позива у неформалној интеракцији (нпр. <i>No, mi dispiace/Magari un'altra volta/Purtroppo non posso/Ho già un impegno</i>); - аргуентује разлоге одбијања позива користећи вокабулар за описивање свакодневних активности (нпр. <i>Non posso perché devo studiare/devo andare in facoltà</i>); - упоређује навике и типичне активности слободног времена у Италији и сопственој земљи; - класификује активности слободног времена према критеријуму интересантности, те аргуентује своје изборе употребљавајући адекватне изразе (<i>Secondo me/Preferisco...</i>); - развија и креира кратке наративне текстове са планом активности за викенд.	- рјешава контролну листу у циљу (само)вредновања.		

Наставна тема: Casa/Appartamento			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - препознаје, преводи, дефинише и објашњава вокабулар који се односи на становање, ентеријер стамбеног простора, јавни превоз, сате; - издваја основне информације из кратких писаних/усмених текстова на дате теме (јавни превоз, стамбени простор); - примјењује усвојени вокабулар и комуникативне формуле у новим комуникативним контекстима (нпр. тражи информације у вези са временом поласка јавног превоза, мјестом куповине карте); - изражава сате и вријеме; - описује стан/кућу структуришући кратка усмена излагања или кратке саставе (<i>dov'è/quante stanze e piani ha/è luminoso/moderno...</i>); - описује карактеристике и динамике јавног превоза структуришући кратка усмена излагања и/или кратке саставе; - упоређује стамбене просторе и	Ученик ће да: - одређује значење ријечи и израза везаних за ентеријер, становање и јавни превоз повезујући их са фотографијама, илустрацијама или дефиницијама на италијанском језику; - на основу одговарајућег писменог и усменог инпута на тему ентеријера, становања, јавног превоза одређује тачност/нетачност тврдњи или даје слободне одговоре; - одређује значење нових ријечи и израза унутар усмених и писаних текстова на основу контекста; - инкорпорира одговарајући вокабулар/одговарајуће граматичке елементе у табеле/укрштенице/празнине унутар реченица и текстова; - повезује у смисаону цјелину измијешане фрагменте текста;	Предмет: Српски језик и књижевност Географија	Тема: Комуникација и језик Фонетика и фонологија Атмосфера Хидросфера

услове становања у Италији и сопственој земљи; - упоређује карактеристике и динамике јавног превоза у Италији и сопственој земљи; - аргументује ставове у дискусијама на задате теме (нпр. „Кућа или стан“; „Аутобус или бицикл“); - развија и креира ред вожње јавног превоза за викенд, скицу ентеријера идеалне куће/стана.	- формулише биљешке и креира кратко излагање на тему становања, ентеријера стамбених простора, јавног превоза; - преузима задате улоге и игра их у симулираним комуникативним ситуацијама (нпр. дијалог између пријатеља о идеалном стамбеном простору; дијалог између агента за некретнине и потенцијалног купца; дијалог о сатницама поласка јавног превоза); - израђује пројектне задатке самостално или у пару/групи (нпр. израђује мини стрип, плакат, презентацију на задате теме). - рјешава контролну листу у циљу (само)вредновања;		
---	---	--	--

Наставна тема: Comunicazione oggi			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - препознаје, преводи, дефинише и класификује вокабулар који се односи на савремени начин комуникације (<i>telefonino, telefonata, cellulare, e-mail, messaggio, reti sociali, chiamata, videochiamata</i>); - препознаје и преводи кратке писане и/или усмене текстове у контексту савремених средстава комуникације (<i>e-mail, Instagram, Facebook, TikTok</i>), идентификујући кључне лексичко-граматичке конструкције, примјењујући их потом у новом комуникативном контексту; - започиње и/или одговара на телефонски или видеопозив у контексту прилагођеном до тада усвојеном лексичком оквиру, изражавајући свој став, идеје, (не)слагање, (не)сигурност и сумњу; - описује своје преференције у примјени ИКТ, аргументујући свој избор; - саставља неформална писма, или поруке (<i>lettera, e-mail</i>,	Ученик ће да: - чита и слуша писане и усмене текстове на тему савремених ИКТ; - повезује ријечи и изразе са фотографијама, илустрацијама или дефиницијама на италијанском језику ; - на основу одговарајућег писаног и усменог инпута одређује тачност/нетачност тврдњи о савременим облицима комуникације и/или даје слободне одговоре; - анализира и резимира одговарајући писани или усмени инпут; - инкорпорира одговарајући вокабулар или граматичке елементе у табеле/укрштенице/празнине унутар реченица и текстова; - повезује у смисаону цјелину измијешане фрагменте текста/дијалога; - припрема и репродукује излагање о познатој теми;	Предмет: Рачунарство и информатика Српски језик и књижевност Историја Географија	Тема: Дигитална писменост -израда пројекта „Како ради Whats App“, гдје ученик истражује енд-то-енд енкрипцију; Комуникација путем Интернета, друштвене мреже и безбједност на Интернету; Брзопиталице Израда квиза у апликацији (Kahoot/Quizizz) у циљу подстицања активног усвајања вокабулара кроз игру; Писмено и усмено изражавање; Стил комуникације у формалном и неформалном контексту; Од телеграфа до 5Г: развој комуникације кроз вријеме,

<i>messaggio</i>, <i>chat</i>), примјењујући карактеристичне морфосинтаксичке и граматичке конструкције и до тада усвојени лексички оквир; - креира свој профил на друштвеним мрежама, коментаришући одређени постављени садржај и/или слику; - упоређује традиционалне и савремене начине комуникације, илуструјући ток њиховог развијања кроз вријеме, класификујући их по значају/заступљено сти у нашој савремености и предвиђајући њихову даљу примјену у будућности (<i>lettera vs e-mail; telefono vs WhatsApp</i>); - аргументује предности и мане савремених ИКТ-а.	- учествује у изради и реализацији интервјуа/дебате или дискусије о савременим облицима комуникације; - креира и преузима задате улоге и игра их у симулираним комуникативним ситуацијама (нпр. кратка онлајн конверзација или размјена Вајбер порука са другим учеником); - израђује пројектне задатке самостално или у пару/групи (нпр. израда мини стрипа, плаката, презентације на тему <i>Комуникација некад и сад</i>); - пише кратке тематске саставе; - користи апликације за креирање сторија на друштвеним мрежама попут Фејсбука и/или Инстаграма на италијанском језику; - осмишљава, креира и/или рјешава (<i>online</i>) квиз са питањима из свакодневне комуникације (емотикони, скраћенице, фразе,	Српски језик и књижевност Ликовна култура	глобализација и културна размјена; Утицај развоја комуникације и културне размјене на развој језика и промјене у њему; Визуелна презентација, креирање постера, дигиталног садржаја, гдје ученик уређује изглед свог „друштвеног профила“ или порука и коментара, илуструјући на тај начин своју креативност.
---	---	---	--

анализира и употребљава перфекат (<i>passato prossimo</i>) као глаголски облик формулишући кратка усмена излагања и/или кратке писмене саставе у датом лексичком оквиру; - повезује, примјењује и разликује употребу глаголских облика; - уочава, повезује и примјењује логички и хронолошки слијед догађаја, приликом писмене/усмене анализе и/или излагања; - поставља и одговара на краћа питања о свакодневници, прошлим догађајима или активностима; - аргументује своје ставове о познатим темама и личним садашњим и прошлим искуствима и активностима; - препознаје, преводи и примјењује вокабулар који се односи на пиће и храну; - попуњава табелу/цјеновник на основу усменог, писаног или видео инпута или слике; - преводи мени, инкорпорирајући га у сличном комуникативном контексту, попут дијалога између	писаног, усменог или видео инпута; - повезује у смисаону цјелину измијешане фрагменте текста; - класификује глаголе на основу помоћних глагола (<i>avere</i> или <i>essere</i>) који се користи приликом формирања перфекта; - препознаје, рашчлањује и класификује глаголе сходно томе да ли се у прошлом времену <i>passato prossimo</i> коњугирају са помоћним глаголима <i>avere</i> или <i>essere</i> (<i>verbi transitivi, intransitivi, riflessivi</i>) - препознаје и/или формира правилне и неправилне партиципе у перфекту; - повезује инфинитиве глагола са њиховим обликом партиципа прошлог или обликом перфекта; - препознаје, анализира и формира циљне граматичке структуре перфекта у писаном или усменом инпуту; - пребацује глагол и/или текст у презенту у	Рачунарство и информатика	Упознавање италијанске гастрономске културе (<i>espresso, cappuccino, corretto, aperitivo, tramezzino, cornetto</i>) Креирање <i>Powerpoint</i> презентације или Инстаграм сторија уз кратке коментаре о свом одмору или свакодневици; Брзопиталице и израда квиза у апликацији (<i>Kahoot/Quizizz</i> или <i>Worlwall</i>) у циљу подстицања активног усвајања вокабулара кроз игру.
--	---	----------------------------------	--

клијента и конобара, уз употребу адекватних израза за наручивање у кафићу /бару (нпр. <i>Vorrei... Prendo...Per me</i>) - разликује изражавање мишљења, аргумента или критике; - препознаје околности споразумијевања и расположења саговорника и реагује на њих изражавајући (не)слагање, (не)допадање,прихватање или одбијање; - изражава датум, одговарајући на питања „<i>quando...?, in che anno...?; Cosa e' successo in ...</i>“ - резимира обрађену тему, примјењујући карактеристичне лексичке, морфосинтаксичке и граматичке конструкције (<i>dialogo, discussion, e-mail, sms, chat</i>).	перфекат (<i>passato prossimo</i>), пазећи на временске одредбе; - формулише биљешке и креира кратко излагање о свом дану, викенду или одмору у презенту или перфекту; - структурише научене граматичке и лексичке конструкције те временске одредбе као што су: <i>all'inizio, per prima cosa, prima, dopo, più tardi, alla fine</i>) у опис своје рутине, претходног дана, викенда, одмора или одређених догађаја у ближој прошлости; - анализира и резимира видео, аудио или писани инпут у писаној форми (<i>dialogo, discussion, e-mail, sms, chat</i>); - осмишљава, креира и/или учествује у (<i>online</i>) квизу са питањима која се односе на дату тему (<i>fine settimana, vacanze vita quotidiana</i>); - креира и/или учествује у интервју на тему „<i>Come hai passato il fine</i>		
--	---	--	--

	<i>settimana/le tue vacanze?</i>“ уз евентуалну писмену или усмену синтезу добијених информација од стране другог ученика; - преузима задате улоге и игра их у симулираним комуникативним ситуацијама (нпр. онлајн конверзација или размјена Вајбер порука са другим учеником, гдје коментарише претходни викенд/ одмор, аргументујући уједно и свој утисак о њему); - учествује у дебати (нпр. дебата <i>„Il miglior modo di organizzare il fine settimana“</i>), аргументујући свој избор; - индивидуално, у пару или групи осмишљава свој цјеновник (нпр. назив бара, 9-10 производа, цијене), примјењујући га потом у тематски симулираној комуникативној ситуацији (нпр. дијалог између госта и конобара у кафићу); - пише кратке тематске е саставе на дату тему као		
--	---	--	--

	синтезу или евалуацију датог инпута; - употребљава Интернет апликације за креирање сторија на друштвеним мрежама попут Фејсбука и/или Инстаграма, приказујући свој одмор уз кратке коментаре појединачних слика у перфекту; - креира тематски Инстаграм стори на основу којег други ученици у циљу анализе и синтезе препричавају и коментаришу његову свакодневицу или претходни викенд; - користећи апликације, у пару или самостално, креира и учествује у <i>memory</i> игри са сликама пића и хране; - рјешава задатке контролне листе у циљу (само)вредновања.		
--	--	--	--

ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКЕ ПРЕПОРУКЕ

Настава италијанског језика треба да буде усклађена са најновијим сазнањима и приступима из теорије образовања. У складу са овом претпоставком, препоручује се усаглашеност са конструктивистичком парадигмом, у оквиру које се учење посматра као процес активне спознаје и откривања, кроз повезивање и надоградњу постојећих знања и искустава. Тежиште треба поставити на ученика, који умјесто пасивног реципијента готових и уобличених информација, постаје протагониста сопственог процеса учења.

За остваривање оваквог приступа учењу кључно је да наставник инсистира на међупредметном повезивању, које ученику омогућава да појмове из италијанског језика и културе повезује са претходно стеченим знањима и искуствима. На овај начин подстиче се активно учење и разумијевање, а ученик се оспособљава да знања из специфичних предмета посматра као саставне компоненте ширих и комплекснијих система знања, изграђених на повезницама и међусобним корелацијама. Међупредметно повезивање представља и важну припремну фазу за ученике који ће учење наставити и у академском контексту, будући да је сваки модерни студиј заснован на интердисциплинарним и трансдисциплинарним приступима.

Примјена конструктивистичких принципа у наставној пракси остварује се кроз индуктивне приступе и методе подучавања, који подразумевају да ученик самостално, на основу појединачних примјера, долази до правила и општих законитости. Индуктивни приступ има нарочит дидактички потенцијал у контексту подучавања граматичких структура, зато што умјесто предочавања готових правила и дефиниција од ученика захтијева да активно размишља, логички повезује, анализира, упоређује и вреднује, како би дошао до спознаје. На овај начин развијају се логичко и критичко мишљење, а граматички садржаји, који су традиционално перципирани као сувопарни и монотони, постају пријемчивији. Надаље, стварање амбијента у којем ученик активно доприноси креирању знања повећава његову ангажованост и мотивацију, те доприноси дугорочном памћењу и подробнијем разумијевању градива. Неки од индуктивних метода и техника које се препоручују у настави страних језика јесу учење путем откривања (нпр. код подучавања граматичких структура, ученицима се нуде примјери, на основу којих реконструишу правила), проблемски оријентисана настава (нпр. симулирање ситуације у којој ученик треба да постави низ питања с циљем добијања информација о адреси резервисаног смјештаја), играње улога (енгл. *role play*), пројектна настава (нпр. израда менија у ресторану) итд. ^[1]

Препоручује се комбиновање различитих облика рада у настави, водећи рачуна да се фронтални облик, онда када се користи, надопуњује индивидуалним, групним и пројектним радом. Настава треба да буде интерактивна, динамична и колаборативна, те да развија и подстиче критичко мишљење, креативност, културу дијалога и вјештину дебатовања. Сви наведени аспекти доприносе забавном карактеру наставе, који се може додатно појачати увођењем лудичких активности - како традиционалних игрица (нпр. меморијске картице, игра погађања личности), тако и оних реализованих преко различитих онлајн платформи. Наставник дигиталног доба на располагању има широк спектар алата погодних за стимулисање сваке

појединачне когнитивне способности (памћење, разумијевање, примјена, анализа...) Будући да су припадници Z генерације тзв. дигитални нативци (енгл. *digital natives*), односно, особе које присну везу са технологијом успостављају још у најранијој доби, употреба дигиталних алата у настави италијанског језика одговара њиховом сензибилитету и когнитивним стилизовима учења. Ови алати могу код ученика створити асоцијацију са позитивним емоцијама и забавом, олакшавајући тако учење.

Поред уобичајених платформи из свакодневне употребе чије је садржаје могуће дидактизовати према специфичним наставним потребама (нпр. *You Tube* – подкасти, музички и филмски садржаји; *Instagram* – постови, фотографије, коментари), наставник може, у складу са временом на располагању, самостално креирати забавне игрице преко платформи као што је *Wordwall*. Овај алат омогућава креирање игрица користећи квизове, картице са појмовима и многе друге технике које су нарочито корисне за утврђивање лексике и граматичких структура, док је игрица ”окрени точак” (енгл. *spin the wheel*) погодна за вјежбање усмене продукције. Ова платформа се издваја јер није само једноставан и бесплатан алат за креирање сопствених материјала, већ и дигитална заједница наставника, у оквиру које је могуће дијелење позитивних пракси, као и преузимање већ готових материјала.

И поред потенцијала дигиталних алата у контексту иновација у настави, препоручује се технологију користити умјерено и у функцији помоћног алата, како би се у највећој могућој мјери задржали стандарди и критеријуми учења као захтјевног и сложеног когнитивног, емотивног и друштвеног процеса, који подразумева концентрацију, посвећеност и улагање напора.

Умјерено кориштење лудичких активности повећава мотивацију али и смањује тзв. афективни филтер (итал. *filtro affettivo*), односно, психолошки одбрамбени механизам који се активира онда када је ученик у стању анксиозности, нелагоде и страха. Ова стања често су узрокована страхом од грешке, те је стога важно да наставник поспјешује атмосферу у којој се грешка не стигматизује већ валоризује као важна и неизоставна фаза у процесу учења. Важно је стога ученика стимулисати да освијести и разуме природу грешке, како она не би постала саставни дио језичке праксе. У зависности од времена на располагању, наставник треба охрабривати учење на грешкама кроз корективни фидбек у оквиру којег се умјесто експлицитног навођења грешке користе алтернативне стратегије које ученика наводе да самостално уочи грешку и коригује је. На примјер, код вјежбања писмене продукције корекција може да се организује у двије фазе: у првој наставник означава грешке, враћајући ученику текст како би самостално извршио корекције. Уколико ученик и након подробнијег промишљања не успије да коригује назначене грешке, наставник експлицитно наводи о чему је ријеч. У току усмене продукције наставник може да изговори грешку који је ученик направио, помажући му да је освијести, а потом и да да подробније размисли и покуша да се самостално коригује. Пожељно је да наставник са ученицима подијели и позитиван фидбек, односно, да их похвали за ангажман и мотивацију, као и да код ученика развија навику да искаже евентуалне нејасноће и потражи додатна појашњења.

Све горенаведене специфичности одражавају начела комуникативног приступа, који представља теоријско-методолошку окосницу на којој почива и наставна пракса подучавања италијанског језика као страног. У средишту овог приступа налази се концепт комуникативне компетенције, који се ослања на социолингвистичка и прагматичка становишта, према којима се

језик користи као средство за остваривање различитих друштвених циљева (нпр. захвалити се, поздравити, поставити питање, критиковати, наручити). У складу са овим, наставник треба тежити да граматичке елементе представи унутар контекста реалне језичке употребе, користећи што више примјере из аутентичне комуникације на италијанском језику. Код вјежби усмјерених на развој говора граматичка коректност исказа треба бити у другом плану у односу на вриједност комуникације.

Упркос томе што је структурални ниво унутар комуникативне компетенције подређен изведбеном, тј. комуникативном нивоу језика, наставник треба наглашавати и његовати и вриједност граматички исправне комуникације. С тим у вези, неопходно је тежити развоју свих димензија комуникативне компетенције: 1) лингвистичке; 2) социолингвистичке; 3) прагматичке; 4) интеркултуралне. Модел комуникативне компетенције са садржајима прилагођеним потребама датог наставног плана и програма представљен је испод:

КОМУНИКАТИВНА КОМПЕТЕНЦИЈА:

1) ЛИНГВИСТИЧКА ДИМЕНЗИЈА – граматички садржаји: фонетски, фонолошки, лексички, морфолошки и синтаксички аспекти језика Садржаји:

а) фонетика и правопис: алфабет, правописне норме, изговор;

б) именице: род и број именица, множина именица, неке специфичности у роду и броју именица;

в) замјенице: личне замјенице у функцији субјекта, присвојне замјенице, показне замјенице, упитне замјенице, неодређене замјенице;

г) чланови: одређени, неодређени и партитивни члан;

д) бројеви: главни и редни бројеви;

ђ) придјеви: род и број придјева, слагање придјева и именица у роду и броју, описни придјеви, присвојни придјеви, показни придјеви, неодређени придјеви – *ogni, qualche*; е) приједлози: прости приједлози (*di, a, da, in, con, su per, tra, fra, dentro, fuori, sotto, sopra, davanti, dietro*) и сложени приједлози;

ж) глаголи: презент правилних и неправилних глагола, презент модалних глагола, презент повратних глагола, прошло вријеме *passato prossimo*;

з) везници (e, ma, come, perché, quindi, però);

и) узвици (Dai! Mah! Forza!)

ј) прилози: (bene, male, прилози са завршетком -mente, временски прилози - ora adesso, spesso, mai, ieri, oggi, domani).

2) СОЦИОЛИНГВИСТИЧКА ДИМЕНЗИЈА

Социолингвистичка димензија подразумијева развијање свијести о томе да језик није униформисани систем који је идентичан у свим комуникативним ситуацијама, већ комплексна структура сачињена од више различитих регистара, чији је одабир условљен контекстом комуникације и друштвеним нормама.

Наставник треба да, на примјерима из аутентичне језичке праксе, ученицима илуструје најтипичније примјере употребе формалног и неформалног регистра, наглашавајући чињеницу да је неадекватна примјена ових регистара истовремено кршење друштвених норми и бонтона, те да као таква може да их прикаже у негативном свјетлу (нпр. изостављање форме персирања у комуникацији са старијим особама и професорима). Кроз развој социолингвистичке димензије ученици се уводе у комплексније функције језика, те им се дочарава да је језик средство које има важну улогу у начину на који се појединац позиционира у друштву. Адекватност језичког регистра може се вјежбати кроз активности као што су писање неформалних и формалних мејлова, формулисање дијалога који укључује поздрављање и комуникацију са професором насупрот дијалога у којем се комуникација одвија са пријатељем итд.

3) ПРАГМАТИЧКА ДИМЕНЗИЈА

Кроз прагматичку димензију језик се посматра као скуп функција којима треба овладати како би се остварили жељени циљеви. У оквиру прагматичке димензије код ученика треба развијати способност да произведе говорне чинове типичне за А1 ниво (нпр. наручити, захвалити се, представити се, тражити упутства), али и свијест о томе да су ови чинови неопходни за споразумијевање са италијанским говорницима/у италијанском говорном контексту, те да је без њих онемогућено, или пак значајно отежано, постизање жељених комуникативних/друштвених циљева.

4) ИНТЕРКУЛТУРАЛНА ДИМЕНЗИЈА

Кроз интеркултуралну димензију развија се свијест о разликама у друштвеним нормама, културним вриједностима и комуникативним обрасцима између матерњег и италијанског језика. Како би се код ученика развила интеркултурална димензија, кроз наставу италијанског језика треба освијестити чињеницу да језик, како матерњи, тако и страни, није само средство комуникације, већ и вишеслојан симболички систем кроз који се рефлектују вијековима грађене културне

вриједности, обичаји, вјеровања, традиције и норме. Наставник треба да код ученика развија критичко мишљење о сопственој и италијанској култури и да ученика стимулише да у критичком кључу преиспитује културне стереотипе.

Ова димензија представља важан алат за подстицање демократских вриједности, које се граде кроз разумијевање и поштовање других култура и њихових специфичности. Њена вриједност је у усмјеравању ученика да сопствени поглед на свијет обогати другим перспективама, те да развија толеранцију и емпатију.

На А1 нивоу развој интеркултуралне компетенције може се подстицати кроз конфронтирање језичких и културних разлика (нпр. кроз тему гастрономије и прехранбених навика – доручак у Италији и Босни и Херцеговини, традиција испијања кафе; кроз разлике у поздравима, разлике у навикама за вријеме годишњег одмора). Као и код осталих нивоа комуникативне компетенције, и код интеркултуралне је акценат на употреби језика у реалним животним ситуацијама, те је стога пожељно кроз наставне садржаје симулирати аутентичне говорне ситуације, у којима ће ученик моћи да примијени усвојене језичко-културне образце (нпр. наручивање капучина у кафићу, конзумирање аперитива са пријатељима). У сврху илустровања комуникативне компетенције испод је графички приказ у којем су резимиране њене димензије и кључни термини који их одређују:

Графички приказ 1. Димензије комуникативне компетенције

Језичке вјештине

У настави италијанског језика потребно је развијати како рецептивне (разумијевање на основу слушања и разумијевање на основу читања), тако и продуктивне језичке вјештине (говор и писање).

Слушање и разумијевање

Наставник треба да користи што разноврсније снимљене аутентичне материјале за слушање. Прије слушања наставник треба да одговарајућим активностима припреми ученике за успјешно прихватање нове теме и да усмјери њихову пажњу представљањем садржаја помоћу илустрација или фотографија, истицањем кључних ријечи и израза, као и постављањем различитог типа задатака које треба да ријеше током слушања. Такође, наставник треба осмислити и активности после слушања и од ученика може тражити да ријеше одговарајуће задатке као што су одговори типа *тачно/нетачно*, уписивањем ријечи или података који недостају, повезивањем текста са сликама или одговарањем на постављена питања.

Читање и разумијевање

Циљ развијања ове вјештине је оспособљавање ученика за самостално читање аутентичних текстова одговарајућом брзином и разумијевање њихове намјене схватањем и утврђивањем основне идеје или појединачних информација. За развијање ове вјештине треба користити разноврсне изворне текстове уз кориштење одговарајуће технике читања. Разумијевање текста се може провјеравати за вријеме или након читања. Избор активности ће зависити од тога да ли се провјеравање врши прије, у току или након читања. Најчешће активности којима се провјерава разумијевање прочитаног текста су: одговори на питања, попуњавање празнина у тексту или табели, одговори типа *тачно/нетачно*, давање наслова одређеним дијеловима текста, успостављање хронолошког реда реченица или дијелова текста.

Говор

Комуникативни приступ подразумева развој све четири вјештине и њихову интеграцију. Међутим, посебну пажњу у току наставе италијанског језика треба посветити развоју вјештине говора који ученицима треба да омогући успјешну комуникацију. Да би ученици били мотивисани за комуникацију, потребно их је стимулисати. За стимулисање комуникације могу се користити следећи извори: теме и садржаји из обрађиваних текстова, слике, цртежи, план града, плакати, постери и сл. Препоручују се припремне активности у пару или у мањим групама код захтјевнијих задатака. У први план ставити садржај, а не граматичку коректност исказа. Ученике похвалити за активно учешће и интересовање и на прикладан начин указати на евентуалне грешке.

Писање

Циљ развијања вјештине писања је да се ученик оспособи да у писаној форми оствари комуникацију. За развијање ове вјештине треба користити контролисано писање на задату тему (писање по моделу, довршавање текста, попуњавање текста,

диктат) и тзв. слободно писање (писма, поруке, честитке). Писани текст треба да има одговарајућу форму, лексику, граматичку и правописну тачност.

Настава италијанског језика и принципи демократије и равноправности

У складу са кључним идејама критичке педагогије, образовање има трансформативни потенцијал и његова улога је оплемењивање и еманципација појединца и друштва. Водећи се овим начелима, Европска унија у свим референтним документима о образовању истиче важност интегрисања принципа родне равноправности у наставну праксу. Посвећеност овим принципима подразумева критичко преиспитивање ограничавајућих и стереотипних концепција о женама и мушкарцима, те залагање за систем односа моћи унутар којег жене и мушкарци имају једнака права и одговорности.

У наставној пракси допринос принципима демократије и родне равноправности наставник може дати кроз вредновање постигнућа жена у италијанској културно-историјској панорами (нпр. приликом помињања представника из области културе и умјетности поменути и женске представнице које су често искључене и из самих уџбеника), избјегавање једноличног и анахронистичког приказивања жена искључиво кроз стереотипна занимања попут домаћице и учитељице. Наставник треба водити рачуна да у текстовима и примјерима жене и мушкарци буду приказани у разноврсним и нестереотипним улогама које рефлектују прогресивне и еманципаторне токове у савременим породичним и друштвеним односима (нпр. жене на позицијама одлучивања, мушкарце и жене који дијеле кућне послове, мушкарце који воде бригу о дјечи).

Настава италијанског језика у доба вјештачке интелигенције

С обзиром на све ширу примјену вјештачке интелигенције у свим сегментима људског дјеловања, неопходно је да наставник њен утицај на наставну праксу препозна као неминовност, јер само на тај начин може адекватно одговорити на изазове подучавања страних језика у ери вјештачке интелигенције. Алате засноване на вјештачкој интелигенцији потребно је прихватити као потенцијалне савезнике у образовном процесу, те их, у мјери у којој је то оправдано, интегрисати у наставу.

На примјер, будући да *ChatGPT* омогућава симулирање дијалога на различите теме, овај алат може бити користан за вјежбање конверзације на италијанском језику (нпр. наставник као *prompt* даје комуникативну ситуацију наручивања у кафићу, а ученик започиње и развија разговор у дигиталном окружењу). Поред тога, ученик од вјештачке интелигенције може тражити да коригује евентуалне грешке у репликама, преформулише текст користећи синонине. На овај начин подстичу се активно учење и рефлексивност о језику.

Ипак, поред бројних могућности, наставник треба да укаже и на потенцијалне злоупотребе, попут некритичке употребе садржаја генерисаног од стране вјештачке интелигенције, плагијата или смањења когнитивног ангажмана ученика. Кључно је

да наставник код ученика развија kritički однос према употреби вјештачке интелигенције. У овом погледу, ученика треба охрабрити да вјештачку интелигенцију посматра као систем подршке, који није непогрешив, и чија неумјерена употреба може произвести штетне посљедице на когнитивни и интелектуални развој. Због тога је од изузетне важности инсистирати да се ови алати користе искључиво уз одобрење и под надзором наставника. У случају злоупотребе, наставник треба да реагује досљедно, штитећи интегритет образовне институције и важеће критеријуме оцјењивања – на примјер, писмене радове за које се утврди да су написани од стране вјештачке интелигенције треба поништити.

[1] Ови приступи представљају норму у савременим уџбеницима италијанског језика као страног, те се као такви подразумијевају у настави. Они су овдје експлицитно наведени како би се наставник усмјерио да их користи и приликом самосталног осмишљања активности, као и када користи додатне материјале у односу на референтни уџбеник.